

УДК 378.147

О. М. Власенко,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

wlasolia@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7258-2108

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

У статті розглядається проблема підготовки майбутніх вчителів до формування ціннісних орієнтацій школярів в умовах цивілізаційних змін. Автор розкриває категоріальний апарат дослідження, компоненти у структурі ціннісних орієнтацій школярів у загальноосвітній школі та критерії їх визначення. Дається аналіз цивілізаційної парадигми й представлений огляд ступеня розробленості проблеми. Актуалізація проблем освіти на межі століть зумовлена здійсненням переоцінки цінностей і пошуком змісту загальнолюдської ідентичності, що формується, та нового образу світу.

Ключові слова: моральне виховання, цінності, ціннісні орієнтації, інтеріоризація, формування ціннісних орієнтацій, цивілізаційні зміни, інноваційний розвиток суспільства.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасна професійна підготовка майбутніх учителів повинна забезпечити оволодіння студентами науковими знаннями в галузі гуманітарних та професійно орієнтованих наук стосовно особливостей взаємодії людини і суспільства, розвинути у студентів здатність організовувати збалансований розвиток у системі "людина-людина", "людина-соціум", правильно оцінювати конкретні дії як у повсякденному житті, так і у педагогічній діяльності зокрема. Безперечно, невід'ємним атрибутом і символом сучасної епохи стає освіта, яка поєднує життєвий шлях окремо взятого індивіда з культурою та цивілізацією в цілому, тому на сучасному етапі розвитку української освіти активне впровадження ідей морального виховання регламентовано Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті, Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр., Педагогічною Конституцією Європи тощо. Оцінка аксіосфери майбутнього вчителя, дослідження специфіки ціннісних орієнтацій у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця показали, що ці аспекти набувають сьогодні стратегічного характеру, а їх вирішення є найважливішим і найактуальнішим завданням вищого педагогічного навчального закладу.

Зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. У теорії і практиці вищої школи накопичено значний досвід, що є основою підготовки майбутніх учителів до формування ціннісних орієнтацій школярів загалом та ціннісного ставлення до інших, до суспільства у підростаючого покоління зокрема. Насамперед, це наукові праці, в яких розкрито теоретико-методичні основи морального виховання, динаміку ціннісних орієнтацій, аналіз структури ціннісних орієнтацій, посилення ролі духовної домінанти в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів (К. Абульханова-Славська, В. Андрущенко, І. Бех, Н. Бібік, І. Бойченко, М. Боришевський, В. Галуз'як, В. Денисенко, В. Кремень, І. Кон, М. Кулгаєва, О. Мартинюк, М. Михальченко, В. Пазенко, Е. Помиткін, О. Савченко, З. Самчук, І. Степаненко, Л. Хомич та ін.).

Аналіз наукової літератури та досвіду практичної роботи у вищих навчальних закладах України дає підстави стверджувати, що на сучасному етапі розвитку психолого-педагогічної науки відсутні комплексні дослідження з проблеми обґрунтування й розроблення теоретико-методичних засад підготовки майбутніх учителів до формування ціннісних орієнтацій школярів.

Мета дослідження полягає у розкритті теоретичних основ проблеми підготовки майбутніх учителів до формування ціннісних орієнтацій школярів.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Прогресивність будь-якого суспільства визначається рівнем розвитку особистості. Цей же чинник є головним важелем подальшого прогресу. А розвиток особистості, в свою чергу, визначає освіта [1: 8]. В ході історичного розвитку суспільства освіта сформувалася як цивілізаційний механізм мобілізації його ресурсів, оновлення культури й усього суспільного життя. Поширення інструментальних цінностей породило низку проблем, вимагає аналізу суспільства як цивілізаційно-культурної цінності, що сприймається як єдність через здобуття різноманіття. Метою сучасної цивілізації є людиноцентричність за своїм характером освіта і виховання, їх наближення до потреб конкретної особистості дитини [1: 9].

Транзитивність освіти в цьому контексті означає сполучення головного – цивілізаційного базису з усіма наступними параметрами освіти в їхньому зв'язку між собою, тобто цивілізаційного й соціокультурного, а далі з антропологічними, гуманістичними, інноваційними параметрами [2]. Цивілізаційна парадигма дозволяє реалізувати нелінійно-цілісний підхід у вивченні освіти, виявити взаємодію кроскультурної спрямованості соціальних змін, що відбуваються, з транзитивним потенціалом освіти, розкрити природу освіти як системи, що само організовується [2].

Зародившись в античній філософській думці, ціннісний світогляд розвивався до другої половини XIX ст., в момент коли дослідження проблеми цінностей виділилося в особливий розділ філософії аксіології. У сучасній філософії у сфері моральної аксіології актуальною постає проблема створення теорії, яка б могла без логічних протиріч пояснювати, оцінювати морально-ціннісні феномени як соціальної сфери, так і особистісної. Психологічна теорія, яка розкриває цінності як індивідуальне психічне почуття задоволення, обґрунтовує цю аксіологічну концепцію, стверджуючи, що об'єктивними складовими людських прагнень, цілей та бажань, що лежать в основі всіх людських вчинків, є прагнення людини пережити задоволення, яке виступає єдиною самоцінністю для неї.

Аксіологічний або ціннісний підхід виступає одним з можливих шляхів вирішення проблем гуманізації освіти, а його теоретично-практична спрямованість представляє особистість як найвищу цінність, тому людина повинна бути освіченою, а освіта – гуманною, що відповідає ціннісним імперативам гуманізації та гуманітаризації освіти. В аксіологічних дослідженнях постає потреба вивчення шляхів розвитку сучасного суспільства, в яких зростає вплив національних і культурних компонентів соціальної організації як протиставлення уніфікації та глобалізації. Вивчення національних і культурних цінностей дозволяє передбачити характер змін в національній свідомості суспільства. Основною цінністю сучасної української освіти є становлення і розвиток особистості в її самобутності та неповторності.

На сьогодні термін "цінності" використано в десятках педагогічних досліджень як в Україні, так і за кордоном. Проте тлумачення його відчутно різняться (І. Бех, В. Кремень, Р. Райх, Т. Сакай, Г. Стюарт, Е. Тоффлер, А. Турен та ін.). Ґрунтуючись на аналізі й синтезі наукових праць вищезазначених науковців, нами конкретизовано категорійно-понятійний апарат. Цінності – це феномен культури, тому їх змістовний характер залежить від певного типу культури. Певні соціальні групи і кожна особистість мають свою ієрархію цінностей, серед яких присутні поняття вічних цінностей (добро, свобода, правда, краса, честь та ін.), що доповнюються переліком інших, у відповідності з цінностями певної епохи та особливостями моралі і виховання [3: 147]. Цінності визначаються як сукупність особистісно значущих якостей, властивостей, характеристик, предметів та об'єктів реальної та ідеальної дійсності, які відповідають загальнолюдським ідеалам. Зазначаючи, що сукупність базових гуманістичних цінностей відбиває специфіку стосунків між людьми, значення цих цінностей для життєвизначення і цілепокладання, координації всієї сфери соціокультурної поведінки особистості (життя, доброта, щирість у стосунках, любов до ближнього, співчуття, справедливість, совість, повага до людської гідності [4]. У сучасній філософії саме цінність виводиться на перший план серед інших регуляторів та чинників людської діяльності [5: 185–186].

Так, поняття "цінності" тлумачимо як особистісно зумовлену значущість об'єктів суспільства в межах соціального буття, що визначається прийняттям очікувань та установок, емоцій, знань, переконань, намірів, дій, оцінок щодо сучасних і майбутніх подій. Поняття цінність використовується дослідниками в кількох значеннях – як мета людської діяльності та вчинків; як оцінка, що характеризує значимість змісту певного об'єкта, явища, людської діяльності, життя і; як ідеал; як результат людської діяльності тощо. Осмислення суб'єктом власного життя, свого призначення, визначення своїх цілей відбувається в процесі освоєння системи цінностей, яка є основою розвитку всього суспільства. Усвідомлена система цінностей отримує свій подальший розвиток в процесі їх реалізації людиною в різних сферах її діяльності, міжсуб'єктних відносинах, у поведінці. У цьому контексті дефініція "цінності школяра" постає як особистісно зумовлена значущість об'єктів суспільства в межах соціального буття, що визначається прийняттям очікувань і установок, емоцій, знань, переконань, намірів, дій, оцінок щодо суспільно значущої діяльності. Ціннісні орієнтації особистості визначаємо як смислові утворення, що формуються в результаті опанування нею цінностей [6].

Ціннісні орієнтації є одним із найважливіших утворень у структурі свідомості та самосвідомості людини, які не лише формують її вибіркоче ставлення до дійсності, а й зумовлюють її особистісні характеристики та впливають на подальше життя. Під ціннісними орієнтаціями науковці розуміють цілі, життєві ідеали, систему певних норм, установки на ті чи інші цінності матеріальної або духовної культури суспільства, детермінанти прийняття рішень тощо. Це свідчить про те, що поняття "ціннісні орієнтації" усе ще потребує конкретизації, визначення структури, видів ціннісних орієнтацій та їх місця у загальній системі ціннісно-смислових утворень особистості. Ціннісні орієнтації особистості визначаємо як смислові утворення, що формуються в результаті опанування нею цінностей суспільства. Поняття ціннісної орієнтації є більш широким за поняття цінності [6].

А. Здравомислов трактує ціннісні орієнтації як елементи внутрішньої структури особистості, закріплені життєвим досвідом індивіда та сукупністю його переживань. Ціннісні орієнтації виступають складним утворенням, що поєднують форми взаємодії суспільного та індивідуального в особистості, усвідомлення особистістю навколишнього світу, свого минулого, теперішнього і майбутнього, а також сутності свого власного "Я". слід зазначити, що ціннісні орієнтації особистості виконують ряд важливих функцій, зокрема гармонізують духовний світ молоді людини, регулюють поведінку і діяльність

людини в суспільстві, визначаючи її дії і вчинки. А. Здравомислов зазначає, що специфіка дії ціннісних орієнтацій полягає у впливі на спрямованість волі, уваги, інтелекту людини, а сформована система ціннісних орієнтацій забезпечує гармонію внутрішнього світу особистості, визначає стереотипи поведінки, забезпечує самоствердження особистості та реалізацію соціальних очікувань, спрямованість інтересів і прагнень особистості тощо [7].

Поняття "формування ціннісних орієнтацій" розкриваємо як процес, який має свою мету, завдання та принципи, передбачає опанування школярами навичок особливого й відповідального соціального ставлення до суспільства і людей в різних ситуаціях. Зазначений процес передбачає "аксіологізацію освітнього простору", яка характеризується посиленням ролі духовної домінанти.

Ціннісні орієнтації відносяться до компонентів структури особистості, тому сформовані ціннісні орієнтації виступають характерною ознакою зрілості особистості, наявністю таких якостей характеру, як цілісність, справедливість, вірність принципам та ідеалам, цілеспрямованість та активна соціальна позиція.

Найбільшу увагу у цьому аспекті вимагає проблема ціннісно-зорієнтованої підготовки майбутніх учителів загальноосвітньої школи, оскільки від цього залежатиме ефективність освіти та виховання учнів. Учитель середньої школи із сформованими ціннісними орієнтаціями повинен стати взірцем для відповідної поведінки школяра у суспільстві.

Щодо змісту ціннісних орієнтацій, то людина розглядається у них як вища цінність суспільства та самоціль суспільного розвитку. Тому у центрі аксіологічного мислення знаходиться гуманістична ціннісна орієнтація [8]. Зазначимо, що світогляд людини, складовими якого виступають цінності та ціннісні орієнтації, у нашому столітті зазнав змін. Проблема ціннісних орієнтацій набуває особливої значущості в контексті формування особистості школярів загальноосвітнього закладу. Специфіка педагогічної діяльності вимагає від майбутнього педагога сукупності якостей характеру, що визначають успішність праці вчителя. Тому особистість вчителя з високим рівнем сформованості ціннісних орієнтацій буде здатна до успішного розвитку суспільства у цілому та стане прикладом у гуманному ставленні до суспільства для школярів зокрема (в якості вчителя загальноосвітньої школи).

У процесі формування ціннісних орієнтацій виникає емоційне переживання, оцінювання людиною певної цінності суспільства. У педагогічних працях українських науковців поняття інтеріоризація розглядається як формування внутрішніх структур людської психіки за допомогою засвоєння суспільної діяльності, присвоєння життєвого досвіду. Інтеріоризація полягає не в простому переміщенні зовнішньої діяльності у свідомість, а у формуванні самої свідомості. Психологічний механізм інтеріоризації дозволяє зрозуміти динаміку духовних потреб особистості. Діяльність, яка здійснюється людиною в певних умовах, створює нові об'єкти, які викликають нові потреби. Особистість в процесі інтеріоризації співставляє свої дії і вчинки з майбутньою діяльністю, прогнозує свою діяльність в суспільстві, адаптуючи її до соціальних вимог.

Процес удосконалення навчально-виховного процесу, викладання навчальних дисциплін, організації виховного впливу, спрямування науково-дослідної роботи студентів, організації педагогічної практики та ін. повинен здійснюватися через наповнення складових навчально-виховного процесу духовно-моральним змістом, поєднання традиційних та інноваційних форм, методів і засобів в аудиторній та позааудиторній діяльності у вищому навчальному закладі [9].

Система аудиторної роботи з підготовки студентів до формування ціннісних орієнтацій школярів включає в себе інноваційні форми та методи, серед яких: проблемний метод читання лекцій; дискусійне обговорення ціннісних проблем під час семінарів, кейс-метод, метод аналізу конкретних моральних ситуацій, психологічні тренінгові вправи, педагогічні та ціннісно-орієнтовані соціальні проекти, ділова професійно орієнтована гра; робота в малих групах, створення навчально-методичного портфоліо та ін.

Ефективній реалізації моделі підготовки майбутніх учителів до формування ціннісних орієнтацій учнів загальноосвітньої школи сприятиме поетапне цілеспрямоване науково-методичне забезпечення: підготовчий – створення професійно спрямованого середовища, в основу якого закладено використання світоглядно-ціннісних форм розвивальних навчальних відносин, з метою формування у майбутніх учителів загальноосвітньої школи ціннісно-орієнтованих знань для здійснення активної педагогічної діяльності у середній та старшій школі; цілеспрямованого бажання засвоювати педагогічні дії у навчально-виховній роботі з підлітками та старшокласниками; постійного інтересу до розширення власних можливостей і розвитку педагогічних здібностей для здійснення майбутньої професійної діяльності на основі ціннісних орієнтацій; змістово-практичний – формування професійно-педагогічних знань; здатності до прийняття ціннісних установок; відповідального ставлення до особистості дитини тощо; оволодіння аналітико-оцінними, прогностичними, проєктивними та практичними ціннісно-орієнтованими вміннями; рефлексивно-творчими вміннями самопізнавати, самокорегувати ціннісно-орієнтовані знання, вміння та навички; аналізувати та надавати адекватну оцінку своїй педагогічній діяльності тощо; результативно-оцінний – оцінювання впливу всіх компонентів на сформованість ціннісних орієнтацій школярів загальноосвітньої школи.

Методика поетапної ціннісно-орієнтованої підготовки студентів може бути результативною за умови позитивного ставлення майбутніх учителів загальноосвітньої школи до професійної діяльності; поетапності та неперервності формування ціннісних орієнтацій; аксіологізації змісту гуманітарних, природничо-математичних, професійно орієнтованих дисциплін; створення необхідних можливостей для саморозвитку й самореалізації студентів у процесі навчання та проходження педагогічної практики; моніторингу процесу формування компонентів ціннісних орієнтацій.

Висновки та перспективи подальшого дослідження проблеми. Підготовка майбутніх вчителів до формування ціннісних орієнтацій учнів має являти собою цілеспрямований процес розвитку їх компетентності в питаннях організації даного напрямку педагогічної діяльності, тобто оволодінні системою професійних знань, вмінь і навичок для реалізації поставлених завдань, а також розвитком мотивації до постійного їх вдосконалення. Якісну підготовку майбутніх вчителів до формування ціннісних орієнтацій учнів можна здійснювати тільки при наявності детально розробленої моделі цього процесу. Процес підготовки майбутніх вчителів до формування ціннісних орієнтацій учнів слід розуміти як цілеспрямований, спеціально організований педагогічний процес, що характеризується включенням вчителів в активну освітню діяльність в умовах професійної підготовки, розвитку у них позитивного ставлення до цього виду діяльності, наявністю внутрішніх протиріч між досягнутим і необхідним рівнем компетентності. Інтеріоризація цінностей в процесі навчально-виховної роботи здійснюється поетапно: формування ціннісного знання; осягнення і прийняття досвіду в процесі рефлексії та інтерпретації; смислове осягнення суспільного досвіду, і як результат привласнення суспільного досвіду як особистісного. Інтеріоризація цінностей майбутніх вчителів в процесі навчання у вищому навчальному закладі детермінована соціальними, економічними й культурними умовами розвитку українського суспільства, значущими для системи вищої педагогічної освіти, а також принципами, що відображають специфіку професійної діяльності майбутніх педагогів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін (З трибуни загальних зборів Національної академії педагогічних наук України) / В. Кремень // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 8–11.
2. Утюж І. Г. Цивілізаційна парадигма освіти: теоретико-методологічний аспект / І. Г. Утюж // Гуманітарний вісник ЗДІА. – Вип. 38. – 2009. – С. 60–66.
3. Ключніков В. П. Філософія. Словник-довідник : [навчальний посібник] / В. П. Ключніков, І. Ф. Надольний, Г. Б. Черушева / за ред. І. І. Пилипенка. – К. : "Дельта", 2006. – 160 с.
4. Кузнецова В. Г. Формування гуманістичних цінностей у майбутніх учителів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / В. Г. Кузнецова. – Луганськ, 2001. – 20 с.
5. Петрушенко В. Тлумачний словник основних філософських термінів / В. Петрушенко. – Львів : Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2009. – 264 с.
6. Власенко О. М. Управління процесом формування моральних цінностей у майбутніх учителів засобами моделювання педагогічних ситуацій / О. М. Власенко // Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики : [монографія] / За ред. О. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – С. 391–417.
7. Здравомыслов А. Г. Потребности. Интересы. Ценности / А. Г. Здравомыслов // Хрестоматия по педагогической аксиологии : учебное пособие для студентов высших учебных заведений / сост. В. А. Сластенин, Г. И. Чижакова. – Москва : Издательство Московского психолого-социального института ; Воронеж : Издательство НПО "МОДЭК", 2005. – С. 36–45.
8. Сластенин В. А. Аксиологические основы педагогики // Педагогика : [учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений] / В. Сластенин, И. Исаев, А. Мищенко, Е. Шиянов. – М. : Школа-Пресс, 1998. – 512 с.
9. Березюк О. С. Інноваційні технології у підготовці майбутнього вчителя / О. С. Березюк, О. М. Власенко // Інновації в освіті: інтеграція науки і практики : [збірник науково-методичних праць] / за заг. ред. О. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 97–106.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Kremen' V. Osvita v strukturі tsyvilizatsiynykh zmin (Z trybuny zahal'nykh zboriv Natsional'noi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy) [Education Changes in the Structure of Civilization] / V. Kremen' // Vyshcha osvita Ukrainy [High Education in Ukraine]. – 2011. – № 1. – S. 8–11.
2. Utiuzh I. H. Tsyvilizatsiina paradyhma osvity : teoretyko-metodolohichnyy aspekt [Civilizational Paradigm of Education : Theoretical Aspects] // Humanitarnyy visnyk ZDIA [Humanities Bulletin of Zaporizhzhie State Engineering Academy]. – Vyp. 38. – 2009. – S. 60–66.
3. Kliuchnikov V. P. Filosofii. Slovnyk-dovidnyk [Philosophy. Glossary Directory] : [navchal'nyi posibnyk] / V. P. Kliuchnikov, I. F. Nadol'nyi, H. B. Cherusheva / za red. I. I. Pylypenka. – K. : "Del'ta", 2006. – 160 s.
4. Kuznietsova V. H. Formuvannia humanistychnykh tsinnosteі u maybutnykh uchyteliv [Formation of Humanistic Values of Future Teachers] : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 / V. H. Kuznietsova. – Luhans'k, 2001. – 20 s.
5. Petrushenko V. Tlumachnyi slovnyk osnovnykh filosofsk'ykykh terminiv [Dictionary of Basic Philosophical Terms] / V. Petrushenko – L'viv : Vydavnytstvo Natsional'noho universytetu "L'vivs'ka politekhnika", 2009. – 264 s.

6. Vlasenko O. M. Upravlinnia protsesom formuvannia moral'nykh tsinnosti u maybutnikh uchyteliv zasobamy modeliuvannia pedahohichnykh sytuatsii [Managing the Formation of Moral Values of Future Teachers by Means of Simulation Teaching Situations] // Profesiina pedahohichna osvita : innovatsiyni tekhnolohii ta metodyky [Vocational Pedagogical Education : Innovative Technologies and Methodologies] : [monohrafiia] / Za red. O. Dubaseniuk. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2009. – 564 s. – S.391–417.
7. Zdravomyslov A. G. Potrebnosti. Interesy. Tsennosti [Necessities. Interests. Values] / A. G. Zdravomyslov // Hrestomatiiia po pedagogicheskoi aksiologii [Anthologies of Pedagogical Axiology] : [uchebnoie posobie dlia studentov vysshnykh uchebnykh zavedenii] / sost. V. A. Slastienin, G. I. Chizhakova. – Moskva : Izdatel'stvo Moskovskogo psikhologo-sotsial'nogo instituta ; Voronezh : Izdatel'stvo NPO "MODEK", 2005. – S. 36–45.
8. Slastienin V. A. Aksiolohicheskie osnovy pedahohyky [Axiological Fundamentals of Pedagogy] // Pedahohyka : [ucheb. posobiie dlia stud. ped. ucheb. zavedenii] / V. Slastienyn, Y. Isaiev, A. Myshchenko, E. Shyyiiianov. – M. : Shkola-Press, 1998. – 512 s
9. Bereziuk O. S. Innovatsiini tekhnolohii u pidhotovtsi maybutnioho vchytelia [Innovative Technologies in Prospective Teachers' Training] // Innovatsii v osviti : intehratsiia nauky i praktyky [Innovations in Education : Integration of Science and Practise] : [zbirnyk naukovo-metodychnykh prats'] / za zah. red. O. Dubaseniuk. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2014. – S. 97–106.

Vlasenko O. H. Теоретический аспект подготовки будущих учителей к формированию ценностных ориентаций школьников в условиях цивилизационных изменений.

В статье рассматривается проблема подготовки будущих учителей к формированию ценностных ориентаций школьников в условиях цивилизационных изменений. Автор раскрывает категориальный аппарат исследования, компоненты в структуре ценностных ориентаций школьников в общеобразовательной школе. Дается анализ цивилизационной парадигмы и представлен обзор степени разработанности проблемы. Актуализация проблем образования на рубеже веков обусловлена осуществлением переоценки ценностей и поиском содержания общечеловеческой идентичности, которая формируется, и нового образа мира.

Ключевые слова: нравственное воспитание, ценности, ценностные ориентации, интериоризация, формирования ценностных ориентаций, цивилизационные изменения, инновационное развитие общества.

Vlasenko O. M. The Theoretical Aspect of Training Future Teachers to Formation of Pupils' Value Orientations in Terms of Civilizational Changes.

In the research there are analyzed theoretical and methodical basis of values orientations formation of future secondary school teachers. It is elaborated the model of scientific-methodical providing of staged forming of values orientations of future secondary school teachers during the professional training; it is grounded the necessity and it is proved the topicality of implementation of different aspect and multilevel pedagogical conception of forming of values orientations as the source of development of moral personality of future secondary school teacher; it is represented the author's scientific-methodical resource on forming of values orientations of future secondary school teachers during the process of educational studies and extra-curricular work at high educational establishments.

It is proved that due to the implementation of model of forming of values orientations of future secondary school teachers and due to the scientific-methodical system of its staged providing it is possible to increase significantly the effectiveness of training of future specialists of secondary school for the pedagogical activity.

It is proved that the method of the gradual development of the values orientations of students can be effective in the condition of a positive attitude of future teachers of secondary school to pedagogical activity; of continuity of the formation of values orientations; the greening of the content of humanitarian disciplines.

Key words: moral education, values, values orientations, interiorization, the formation of values orientations, civilization changes, innovative social development.